

18 νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ, καὶ γινώσκεις τὸ θέ-
 λημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμενος
 19 ἐκ τοῦ νόμου, πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι
 20 τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν ἀφρόνων,
 διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώ-
 21 σεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· ὁ οὖν διδάσκων
 ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπ-
 22 τειν, κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις;
 23 ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἰδῶλα, ἱεροσυλεῖς; ὅς ἐν νόμῳ
 καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν
 24 ἀτιμάζεις; τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασ-
 25 φημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὼς γέγραπται. περι-
 τομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσης· ἐὰν δὲ
 παραβάτης νόμου ᾖ, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία
 26 γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ
 νόμου φυλάσση, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς
 27 περιτομὴν λογισθήσεται; καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως
 ἀκροβυστία, τὸν νόμον τελούσα, σὲ τὸν διὰ γράμμα-
 28 τος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου; οὐ γὰρ ὁ ἐν
 τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν
 29 σαρκὶ περιτομή· ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος,
 καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι·
 οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

III. Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια
 2 τῆς περιτομῆς; πολὺ κατὰ πάντα τρόπον· πρῶτον
 3 μὲν γὰρ¹ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. τί
 γὰρ εἰ ἡπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν
 4 πίστιν τοῦ Θεοῦ καταργήσῃ; μὴ γένοιτο· γινέσθω
 δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς
 γέγραπται, "Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου,
 5 καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. εἰ δὲ ἡ ἀδικία

¹ *om.* γὰρ

ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν (κατὰ ἄνθρωπον λέγω); μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν 6 κόσμον; εἰ γὰρ² ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ 7 ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι καὶ γὰρ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; καὶ μὴ (καθὼς βλασ- 8 φημούμεθα, καὶ καθὼς φασὶ τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι), Ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; ὣν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστι.

Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προητιασά- 9 μεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, καθὼς γέγραπται ὅτι Οὐκ ἔστι 10 δίκαιος οὐδὲ εἷς· οὐκ ἔστιν ὁ συνιὼν, οὐκ ἔστιν ὁ 11 ἐκζητῶν τὸν Θεόν· πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἡχρειώ- 12 θησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός· τάφος ἀνευγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς 13 γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπιδῶν ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν· ὣν τὸ στόμα ἁρᾶς καὶ πικρίας γέμει· 14 ὁξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ 15, 16 τάλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης 17 οὐκ ἔγνωσαν· οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν 18 ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ 19 νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ· διότι ἐξ ἔργων 20 νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. νυνὶ δὲ χωρὶς 21 νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν· δικαιοσύνη δὲ 22 Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας³ τοὺς πιστεύοντας· οὐ γὰρ ἔστι δια-

² δὲ text not marg.³ om. καὶ ἐπὶ πάντας text, not marg.

23 στολή· πάντες γὰρ ἡμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς
 24 δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ
 χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ
 25 Ἰησοῦ· ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον,⁴ διὰ τῆς
 πίστεως,⁴ ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιο-
 σύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων
 26 ἁμαρτημάτων, ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ· πρὸς⁵ ἔνδειξιν
 τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι
 αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ.
 27 ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου;
 28 τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. λογιζό-
 μεθα οὖν⁶ πιστεῖ δικαιοῦσθαι⁷ ἄνθρωπον, χωρὶς
 29 ἔργων νόμου. ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ⁸
 30 καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν· ἐπείπερ⁹ εἰς ὁ Θεός, ὅς
 δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν
 31 διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς
 πίστεως; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἰστώμεν.

IV. Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν
 2 εὐρηκέναι¹ κατὰ σάρκα; εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων
 3 ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. τί
 γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ
 4 Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. τῷ δὲ
 ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ
 5 κατὰ τὸ² ὀφείλημα. τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύ-
 οντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογίζεται ἡ
 6 πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. καθάπερ καὶ Δαβὶδ
 λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογί-
 7 ζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων, Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν
 8 αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. μα-

⁴ (Marg. omits these two commas) ⁵ add τὴν ⁶ Marg.
 γὰρ ⁷ δικαιοῦσθαι πιστεῖ ⁸ om. δὲ ⁹ εἴπερ
¹ εὐρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν προπάτορα ἡμῶν text, but marg. om.
 εὐρηκέναι ² om. τὸ